

MÁCHŮV TAJNÝ PŘÍTEL

DALŠÍ TAJEMSTVÍ
BÁSNÍKA MÁJE

RADEK COUFAL

Radek Coufal

MÁCHŮV TAJNÝ

PŘÍTEL

Další tajemství Básníka Máje

Prolog

Stál jsem tam pod horní branou na Bezdězu. Viděl jsem muže, který za mnou přišel z budoucnosti, jak doprovází jakéhosi ošklivého vojáka. Skryl jsem se za zdí. O něčem se zasněženě bavili a já už nepochyboval, že je to o mně. Ten nákres, o kterém jsem mu řekl. Hned potom, co jsem mu o něm pověděl, mě zanechal spát u jezera v Doksech a tajně se vytratil.

Myslel si, že po vyčerpávající cestě, kterou jsme spolu podnikli z Prahy až sem během jediné noci a dne, usnu a nebude mi divné, že se vytratil. To neznáš Máchu, člověče! Ten dokáže v kuse ujít i delší cesty!

Tak jsem za ním šel. Až sem, k Bezdězu. Samozřejmě ho zaslepila honba za tím nákresem, který jsem pohodil do sklepení tam na hradě.

Ten náhodný nákres! Napadl mě, když jsem si představoval, že jsem vězeň čekající v cele na popravu. Vcítit jsem se do jeho hlavy tak mocně, až jsem se dostal někam do jiného světa. Nebo prostoru. Bylo to děsivé a prožíval jsem to naplno.

Když jsem se potom duchem vrátil do toho vlhkého a temného sklepení, rychle jsem musel vylézt a pořídit ten nákres! Jenže – i já, tmavých myšlenek pán a smrti kníže, jsem se bál věcí, které jsem viděl. To už na mě bylo příliš!

Papír jsem vhodil právě do toho sklepení. Když jsme se s mým tajuplným přítelem z budoucnosti vypravili sem, abych mu ukázal, o čem chci psát tu báseň, která mi už roky víří hlavou, zaujala ho nejvíc zmínka o nákresu.

Zakázal mi dozvědět se cokoli o budoucnosti. Ale já tušil, proč tu je. A proč si vybral právě mě. A teď, když ho vidím v matném dopoledním slunci, jak schází s tím ošklivým vojákem z Bezdězu, je mi už všechno jasnější! Chtěli ten nákres! Nejde jim o mě! O Máj! O básnictví! Ani o budoucnost české vlasti. Ale o to, co jsem zakreslil po svém vidění.

A já jsem mu nadšeně líčil všechny pohnutky, které mě vedou k sepsání Máje! Já mu věřil! Setkával jsem se s ním a vyléval si mu duši. Myslel jsem si, že mi jako jediný rozumí! Že přišel, protože se tam v budoucnosti o mně ví jako o slavném spisovateli!

Věřil jsem mu! A on? Tajil sebemenší zmínku o budoucnosti. O sobě prozradil jenom málo. A radil mi – vždycky dobře, musím přiznat.

Fanaticky se snažil, aby se o něm žádný z mých přátel a vrstevníků nedozvěděl. Zakázal mi, abych o něm psal. Abych o něm kdekoli mluvil.

S jeho příchodem se mi potvrdilo, že to, co dělám, má hlubší smysl. Protože jinak by tu nebyl. Najednou jsem věděl, že ty moje povahové vlastnosti, které jsou podivínské pro mé současníky, jemu nevadí. Že moje psaní, které oni odmítají, on podporuje.

Potřeboval jsem ducha, kterému můžu svěřovat své niterní pochody – a v něm ho mám. A tu báseň, o které jsem mu po cestě

vyprávěl, sepíšu! I když mě zklamal – nešlo mu o mně, ale o získání toho nákresu? Nebo přece jenom ne? Někdy jsem cítil... jako by byl takovým mým otcem. Když ne otcem, tak dobrodincem. Rádcem i karatelem.

Dívám se, jak nasedá do kočárku, je z toho sklepení celý otrhaný a špinavý, sotva se vleče. A mě nechá klidně tady – a sám si jako pán odjíždí do Prahy!

Já vám ukážu! A nechám v té básni i tu hrůzyplnou pasáž, kterou jsem viděl v temném sklepě! Já, Ignác Karel Mácha, chci konečně výrazněji vystoupit před veřejností!

Pohlédnu na siluetu hradu tam nade mnou. A už opadané stromy na listopadovém kopci. I pro vás, moji mlčenliví druzi, i pro vás to dělám!

Část první

Cizincem v Máchově době

Hrdinové jsou skoro vždycky sympatičtí. Možná mám, možná nemám pravdu. To lidi, zejména čtenáři, mívají rádi hrdiny, kteří bojují na straně dobra.

Na druhé straně zlo přitahuje.

Rozhodně nejsem hrdina, ani jsem jím nikdy být nechtěl. A to, o čem vám teď celou dobu budu povídat, se mi jednoho dne otevřelo tak náhodou jako perlorodka se vzácnou perlou.

Patřil jsem toho roku, kdy se česká společnost čím dál víc stahovala do ulity, protože nevěřila politikům, nevěřila ekonomům, dokonce ani umělcům a bavičům, tak tehdy jsem patřil k těm, co si svůj život jenom tak prožívají, občas přežívají. Pouštěl jsem si zrovna Gershwinovu Rapsódii v modrém, tóny vyskakovaly do výšin a zase zaplouvaly pod hladinu a já měl ve svém starojezeveckém bytě nostalgickou náladu.

Premítal jsem o tom, proč jsem vůbec studoval historii a češtinu, když se tím neuživím. Dumal jsem o tom, proč jsem neuskutečnil své sny. Jako například cestu do Jižní Ameriky, dalším snem pro mě bylo psaní knih, které by lidi četli, já bych žil v ústraní a tvořil každý

rok novou, říkalo by se o mně, kde že ty nápady беру, ty zápletky a tak.

A zatím tady poslouchám hořkosladkou rapsódii a mým současným jediným kamarádem je modrý andulák Jára. Někdy, když mě to popadne, přisednu si k jeho kleci (i když mu třeba celý den nechávám dvířka otevřená) a povídám si s ním, jako si staří lidé povídají se psy. Se psy a andulkami se povídá líp než s ženami. A často mnohem lépe než s chlapy – ti mají ta svá chlapácká témata, jsou rádoby vtipní, sexističtí, siláčtí, nebaví mě to. Držím se od chlapů dál než od žen.

Pamatuju si, že toho večera, kdy to všechno začalo, jsem přivřel oči a představoval si šťastné dny dětství na vesnici. Zahradu zalitou jarním sluncem, vůni písku a hraček z osmdesátých let. Viděl jsem před sebou samé usmívající se lidi. Usmívali se na mě i přes komunismus, který tam byl, i přes uzavřené hranice a nedostatek potravin a základních hygienických potřeb v krámech.

Najednou Gershwin skončil a Jára se rozzlobil. Znáte andulky, jak se čílí, klobají zobákem do bidýlka a poskakují sem a tam.

Usoudil jsem, že je potřeba pustit jinou skladbu. Zvolil jsem Beethovenu sedmou, allegretto. U téhle melodie jsem si vždycky představoval, jak do nočního města pomalu sněžením přichází vysoký cizinec v dlouhém černém plášti, matné světlo lamp se s námahou prodírá stínem vloček. Cizinec jde, není mu vidět do tváře, teprve když melodie vyskočí na maximum, pohlédnu do toho obličje a vyděsím se – vidím d'ábla.

Už dlouho jsem přemýšlel, jak to všechno ukončit.

Když se andulák zklidnil a allegretto pohaslo, nechal jsem otevřená dvířka od klece, obešel jsem svůj staromládenecký byt, ještě vyndal z polic některé oblíbené knihy, s ironickým úsměškem je pohladil, řekl jsem jim přátelsky, že intelekt a nadání se v téhle době nenosí, nechal jsem svítit jenom svíčku a připravil se na odchod.

Neměla to být žádná demonstrace. Prostě mě to v téhle době a v zemi, kterou jsem měl rád, nebavilo. Byl jsem z vývoje naší kultury hořce zklamaný. A navíc jsem se sotva uživil, nemohl jsem pomýšlet na založení rodiny ani teď, po třicítce. Ani rodina, ani práce v oboru, který jsem si vybral. Zdroje financí vyschly.

Pustil jsem poslední skladbu, Bacha. In the Air. Přiložil jsem si pistoli ke spánku, vím, že jsem se ani nechvěl. Cítil jsem smíření. A bohorovný klid. Sbohem, dobo komerce. Járo, vyleť si pak oknem ven. Žádný dopis na rozloučenou. Je to jenom neschopnost žít takhle. Nechal jsem si utéct dobu. Patřím spíš do časů, které jsou v čítankách a učebnicích dějepisu.

Pamatuju si, jak jsem to udělal.

Svíčka pořád ještě liknavě hořela. Otevřel jsem oči. Stejný byt, jen ležím na podlaze. Civím na roh svého stolu. Leží pod ním nějaká účtenka.

Pak mě to napadne. Osahávám si hlavu. Nejdřív opatrně, potom zběsile. Přetočím se na bok. Jsem děsně zmatený. Tak stalo se to nebo ne? Vystřelil jsem? Jdu na kolena. Hmatám kolem sebe a sháním pistoli. Jenže ta nikde. Jinak nechybí vůbec nic. Stejný koberec, který

jsem chtěl dávno vyhodit. Stejný obraz vlčích máků na stěně, vedle knihovna, knihy jsou v ní naprosto stejně srovnané.

Počkat! uvědomím si. Něco tu ještě kromě zbraně chybí. Popojdu ke kleci. Dvířka jsou úplně stejně otevřená. Ale Jára nikde.

Tak moment... pistole a tohle všechno se mi rozhodně nemohlo jenom zdát. S pitím jsem přestal před víc jak půl rokem. Schizofrenii mi nikdy nedidiagnostikovali. Něco tu sakra nesedí. Andulák mohl odletět mírně pootevřeným oknem. Ale určitě s sebou nemohl odnést těžkou zbraň a už vůbec jsem neměl být naživu! A když naživu, tak v kaluži krve, s mozkiem na zemi a možná v lítosti a vzteku, že se mi to nepovedlo okamžitě.

Jenže hlavu mám celou. Snažil jsem se rozsvítit, ale v pokoji nešla elektřina. Pohlédl jsem na notebook, kde předtím svítilo na displeji youtube.com a doznívaly tóny Bacha. Místo toho tam teď bylo oznámení, že spojení nelze navázat. I když byl počítač na nabíječce, baterie se nedobíjela.

Co se to děje? Vypnuli elektriku? Pokud vím, teď na jaře bouřky nehrozí. A silný vítr nebo sněžení – nic z toho jsem předtím venku nezaznamenal.

Rozběhl jsem se po bytě a zkoušel vypínače. Nic. Televizi a rádio. Nic.

Instinktivně jsem zamířil k oknu, za kterým měla být noc. Pokud bude zhasnuto i v ostatních bytech v ulici, je jasné, že porucha není jenom u mě.

Bylo mi trochu divné, že i kolem je takový zvláštní klid. Blížil jsem se k oknu a neslyšel ani zvuky aut a hromadné dopravy, která občas kolem našeho bloku projela. Co by se to stalo?

Opatrně jsem vyhlédl z okna. To, co jsem i přes celkovou tmu spatřil, mi vyrazilo dech úplně. Okamžitě jsem okno zase pevně zavřel, odskočil od něj a šel si omýt do koupelny obličej, abych se vzpamatoval.

Z kohoutku vyteklo ale jen trochu vody, pak to zachrčelo a potrubí mi už nic nevydalo. Chyběl mi aspoň můj kamarád andulák.

Nejmíň půl hodiny jsem seděl v polotmě dohořívající svíčky. Chytře jsem vypnul notebook – aby se nevybil úplně, protože bych ho mohl potřebovat. A na skoupé světlo svíček si budu muset začít zvykat. Něco se totiž stalo a tam venku...

S elektřinou a s vodou jsem se smířil. Vyndal jsem zbytek věcí z lednice. Byla už nad ránem rozteklá. Povytahoval jsem všechny zbytečné šňůry ze zásuvek. Ještě předtím jsem zamkl na dva západy, aby sem náhodou nikdo nepřišel. Zatím jsem neměl tušení, jenom předtuchu. Předtuchu, že něco tam venku není, jak bylo předtím. Něco, co se zatím bojím vyslovit.

Pro jistotu jsem se zkusil trochu říznout do předloktí. Vytekla mi čirá krev. Cítil jsem bolest. Močil jsem. Pil a jedl. Všechno jsem to cítil. I vůně a zápachy. Takže žiju. Ale něco se změnilo. A já dřív nebo později budu muset přijít na to, co to bylo. Nějaký čas v bytě vydržím, ale pak musím vyjít ven. Dojdou mi potraviny a pití z plastových lahví. A rozhodně nemám další svíčky.

Určitě ale počkám, až se venku rozední. Zvědavostí jsem vůbec neusnul, i když se mi klížily oči jako řeznickému psu.

Uvažoval jsem logicky a chladnokrevně. Pokud to není sen nebo život po životě, musím být obezřetný a neprozradit se. Nejdřív jen tak nakouknu z okna, co se venku děje. Poslechnu si hlasy lidí. Podívám se, co mají na sobě. Pak teprve můžu vyjít a začít se rozkoukávat venku. Nevím, jestli to půjde za světla. A vůbec netuším, jestli se tady může vycházet v noci.

Pak jsem zaslechl první zvuk zvenčí. Byl to dusot kopyt. Koňských kopyt. A hrkání dřevěných kol po kamení. Znělo to jako silné bouchání do zdi. Pak dlouho nic. Až před úsvitem zarachotily dveře. Někde blízko. Pak zakokrhál kohout. Tady v Praze?

Rozječelo se mimino. A z dlažebních kostek se ozvaly kroky. Pak zase rachocení. A další kroky. A první nesrozumitelný výkřik. Tak... bylo to tady. Ten výkřik zněl jako německý pozdrav. Jeden muž tam venku zdravil dalšího. Otevírala se nějaká vrata. Opět cosi zadrnělo po dláždění. Někdo si zapískl. Kohout se ozval podruhé (kde tady můžou mít kohouta a slepice? Vždyť to by na starém městě museli mít uvnitř bytu). Pak jsem si ale uvědomil, že nic není jako předtím a budu se s tím muset naučit zacházet.

Jenže zatím jsem ještě netušil, kde jsem se to ocitl.

Když se naráz ocitnete ve světě, kde jste vetřelcem, máte dvě možnosti. Okamžitě se zbrkle prozradit a nechat se pronásledovat a chytit jako vetřelec. Nebo dělat všechno pro to, abyste se maskovali

a přizpůsobili. Vaše šance na přežití tak stoupá úměrně tomu, jak jste dobří.

Vybral jsem si druhou možnost a rozhodl se přizpůsobit tomu, co jsem zahlédl venku. Jestli jsem to dobře pochopil, to venku je pořád Praha. Což je první skvělá zpráva. Dokonce stále stejná ulice, ve které jsem bydlel ve svém starojezevčím bytě.

Druhá skvělá zpráva je, že mi v bytě zůstaly moje věci a zázemí. Méně skvělá zpráva byla, že tu není elektřina, vodovod, signál na mobil ani žádná technická vymoženost.

Zkrátka zbyl mi jenom můj byt odříznutý od zdrojů proudu, vody a plynu.

Nesmím dovnitř nikoho zvenčí pustit. Musím si svoje jediné zázemí tady chránit jako posvátný relikviář.

Dřív nebo později se musím dostat ven, abych někde sehnal věci a jídlo, které potřebuju tady.

Asi se ptáte, kde to tedy jsem. Jako strážlivě uvažující člověk bych vám jednoduše odpověděl – jsem v Praze, ale v jiné době. I když jsem o trochu líp vybavený historickými znalostmi než někteří z vás, netroufám si ale zatím říct, co je to za období.

Zní to šíleně samo o sobě, já vím. Když jsem podruhé opatrně vyhlédl z okýnka, ulehčeně jsem konstatoval: Hlavně že to není nějaký středověk nebo Protektorát. Vypadá to tam docela mírumilovně.

Je to Praha bez aut, hluku, smogu a turistů. Bez digitálních zón, moderních zmutovaných virů a neustálého chvění pohybu a umělého osvětlení.

Po tom jsem přece před... jak bych tomu řekl? Před zmáčknutím spouště? Ne, před odchodem z mé doby bude znít líp. Takže po jiném světě jsem přece před odchodem z mé doby snil. Myslíte, že se člověk po smrti – jestli jsem po smrti – ocitne tam, kde si přál být?

Jenže já si vlastně nepřál být někde jinde. Jednoduše jsem si přál nebýt. Nedoufal jsem, že bych se tím činem ocitl v nějaké jiné době.

Sám sobě jsem se zdál živý a zdravý. Dokonce jsem pil, jedl, dal jsem si šlofíka, a když jsem se opět vzbudil, bylo venku v té jiné době rušné dopoledne.

Pokud jsem z masa a kostí – při pohledu do zrcadla jsem si připadal pořád stejný, se světlými vlasy ustupujícími na čele, s bledou pletí, poněkud velkým nosem, obočím jako tmavé chomáčky, modrýma očima a výškou postavy sto osmdesát pět centimetrů a ve věku pětatřicet let – měli by mě vidět i ti lidé venku. Lidé z téhle doby.

Takže prr. Nejdřív musím opatrně zjistit, v jaké době jsem se to ocitl. Drkotání kol od drožek a kočárů po dláždění svědčí o tom, že je to období před vynálezem aut a tramvají. Stejně nebo podobné štíty a průčelí domů naproti zase o tom, že by to mohlo být minimálně sedmnácté století – ne, tamhle ta ozdoba je spíš z osmnáctého a už tam je – takže musí to být osmnácté nebo devatenácté století.

S tím souvisí i německé pozdravy, které zvenku občas zaslechnu.

Tak třeba teď – pisklavý mužský hlas docela hlasitě zvolá německy: „Složte to dříví do dvora!“

A hluboký, mručivý, taky mužský mu odpoví: „Ano, jak si přejí.“

Mají tóniny a barvu a melodii hlasu jaksi jinak postavenou.

Viděli jste někdy nějaký film pro pamětníky z první republiky? Jistě. Tak tam mají všichni takovou „jinou výslovnost“, je to tak? Přesně tak to cítím na jejich hlasech – mluví jinak, německá slova jsou prakticky stejná, jen ta melodie a možná slovosled jsou jiné.

Česky venku zatím nikdo nepromluvil.

Proto se domnívám, že venku musí být maximálně rok 1848. Víc ne.

Jenže na to, abych se tam mohl vypravit, potřebuju zamakat. Nejen na své pozapomenuté němčině. Musím se taky přiměřeně maskovat. Nemůžu zkrátka vyjít mezi Pražany z devatenáctého nebo osmnáctého století v šortkách, alpínkách, tričku a bundě.

Všechno si na sobě musím uzpůsobit tak, abych zbytečně nepoutal pozornost.

První, co udělám, je, že proberu svůj šatník. Ale nic, co bych viděl v člancích o módě biedermeieru, empíru, klasicismu nebo romantismu ve skříni bohužel nemám. V hypermarketech a krámcích to totiž neprodávali. A v půjčovně kostýmů jsem si oděv půjčoval jen jednou jedinkrát – ale to byl dres Frankensteinova i s maskou na hlavu na jeden školní bál.

Takže tady mám první překážku. Jediné, co můžu zkusit, je vyjít ven za šera v černém obleku, lakýrkách a ve flaušovém kabátě. Klobouk bohužel taky nemám. Nějakou dobu už se za mě totiž nenosil, i když připouštím, že zvlášť u některých holohlavců ta móda v posledních letech zase nastala.

Vyjít ven správně oblečený je první pravidlo, jak tady uspět a přežít. Německy našťestí jako historik ještě umím a melodii hlasu můžu brzy odposlouchat a napodobit.

Málem jsem tupě usedl k notebooku, že si na internetu vyhledám pánskou módu té doby, než jsem si uvědomil, že kromě elektřiny ještě nezavedli ani kabelové připojení, natož nějaké wifi.

Jaké byste měli na mém místě pocity? Já dostal nebývalý hlad a zjistil jsem, že jídla mám v bytě, odkud jsem chtěl navždycky odejít, zoufale málo a toho, co se dá rychle připravit bez sporáku a tepelné úpravy, ještě míň. A kamna s pecí jsem si zavést nenechal.

Takže... budu muset do zítřka, maximálně do tří dnů (a to už by bylo vysilující a nepříjemné s hladem, hygienou a žízní) vymyslet, jak se dostanu ven, aby mě hned neodvlekli do ústavu pro choromyslné nebo do věznice (ani u jednoho ústavu jsem si nebyl jistý, kde by mohl v té době být a jak to tam vypadá a co tam s vámi dělají).

Během prvního dne jsem několikrát zaslechl i dětský pláč, ženské a dívčí hlasy, a to asi za stěnou. Z ulice jsem pootevřeným oknem ucítil pach vařeného zelí, pak příjemně nasládlou vůni pečiva, ale tak nevonělo pečivo v té době, ze které jsem odešel, tak rajscky mohl hladovému vonět jediné ukrutně dobrý a poctivý domácí chleba.

Na ulici nikdo nevenčil psy, zato tudy za půldne projelo o to víc koní, protlačily se desítky vozíků, zahlédl jsem i nějakou babku s chrastím na zádech, pak jinou s obrovskou nůší. Zaujal mě povoz

plně naložený ledem. Vzpomněl jsem si, že ještě do padesátých let se sekal led hlavně do hostinců u dnešních náplavek. Dřív, než postavili kamenné náplavky a zdi, kotvily u břehů vory s kmeny připravenými voraři až z Šumavy.

Můžu říct, že jsem začínal být nejen napjatý, ale dokonce jsem se na svět tam venku těšil. Lákal mě. Víte, co jsem cítil? Novou chuť do života.

Chuť do života, nebo spíš zvědavost, o co lepší nebo horší to bude v jiné době. Co když zjistím, že to tu bude ještě tvrdší a marnější?

Ale těšil jsem se. Až natolik, že jsem úplně zapomněl na ten poslední večer tam, na touhu už nikdy neotevřít zklamané a unavené oči.

Pohládl jsem Járovu klec. *Kam ty ses mi vypařil? Souvisí tvoje zmizení nějak s mým přenosem do jiné doby?* mluvil jsem k pohřešovanému andulákovi.

Ať už jsem si s tím lámal hlavu sebevíc, jedno bylo jisté: Musím brzy ven.

Celý den jsem škvírou v okně zkoumal, jestli se v ulicích taky pohybuje něco jako policie. Věděl jsem sice, nebo jsem si matně z přednášek o Rakousku vzpomínal, že hlavní strážní roli hrála armáda a její posádky. Ale postupně začala v krajích vznikat policejní ředitelství. Na pomoc vojsku, když třeba muselo odtáhnout.

Od napoleonských dob tu existovali četníci – ale jaké nosili uniformy a kde všude zasahovali – to už jsem si vybavoval hůř než mlhavě.

Nerad bych se v noci v obleku z 21. století potkal ve starodávne Praze s kníratým četníkem nebo vojenskou hlídkou. Navíc tu byl každý druhý Pražan donašeč nebo špicl. Natolik dobře si to pamatuju z povinné četby i odborných knih o téhle době.

A co když půjdu, a rovnou mě někdo přepadne? A jak je to s městskými branami? Praha přece byla uzavřená několika branami a v těch strážila čtyřadvacet hodin denně hlídka. Jo, to nebylo o volném pohybu jako za mých časů.

Přesto mi možnost vykrást se po setmění přišla pořád jako nejlepší pokus.

Tam venku mělo být snad taky jaro. Někteří kramáři a řemeslníci chodili jen v dlouhé lněné košili a vestě. Navlékl jsem si kalhoty a bílou košili. Po dlouhém hrabání vespod skříně jsem narazil dokonce na šátek a aspoň ten si dal kolem krku.

Ted' čepici, která by připomínala řemeslnickou, když nemám klobouk. Tam venku se nepohyboval nikdo aspoň bez čepice. Ženy zase bez šátku nebo čepce.

Ať jsem hledal, jak jsem hledal, objevil jsem jenom kšiltovku s nápisem Shell. S reklamou na čerpací stanici založenou ve 20. století se můžu ukázat tak leda sobě.

A na výrobu nějaké vlastní čepice jsem neměl šikovnost ani nástroje.

Rozhodl jsem se, že vyjdu takhle.

Škvírou v okně jsem z bezpečí bytu pozoroval, jak se do ulice vkrádá soumrak.

Jestli nezaslechnu pochodový krok vojáků nebo četníků – zatím jsem nevěděl, jestli už četníci existují – pokusím se vydat ven.

Starosti mi dělalo ještě jedno zjištění. Spolu s elektřinou, plynem a vodou mi přestaly fungovat veškeré hodiny a hodinky. Zastavily se v půl desáté. Nacházím se tedy v nějakém bezčase? Budu se muset orientovat podle denních dob. Nebo že by se po setmění v ulicích ozval hlas ponocného?

Zatím se nikdo takový neobjevil.

Až se dostanu ven, prozkoumám, jestli mě vůbec obyvatelé tohoto světa a zdejšího času vidí. Taky pro ně můžu být něco jako duch. No uznejte – ocitnout se i s celým bytem tady...

Už se skoro setmělo a křik i kroky a drkotání kol pomalu ustávalo.

Nejdřív jsem zkusil nenápadně odemknout a vzít za kliku. Dlouho jsem ve své době nepocítil směs vzrušení a strachu. Právě to se mi teď stalo a napětí se mi usadilo v každé molekule těla. Pomalu jsem otevíral dveře a za nimi... byla tam ponurá chodba s ošlapanými schody. Doufám, že nebudou skřípat. Ujistil jsem se, že za dveřmi nečeká žádné nemilé překvapení a vyklouzl na chodbu. Ovanul mě chlad a zvětšela vůně staroby. Ale uvnitř mě polévalo horko. Jako když vstupujete poprvé na nově objevený kontinent.

Zase jsem za sebou zamknul. Byla to vteřina, ale mně to přišlo jako celé minuty. Nechtěl jsem vzbudit pozornost.

Pak se stalo přesně to, co jsem předpokládal. Schod děsivě zavrzal. Za protějšími dveřmi, kde v mém čase bydleli nějací Tůmovi, starší pár s malým pejskem, co ho pan Tůma vždycky nerad venčil a paní mu za to nadávala, se ozval dětský pláč.

Byl to ten pláč, který jsem slyšel zpoza stěny.

Vybavilo se mi z dějin to, že byl skoro zázrak, když se dítě narodilo živé, zdravé, nebo když přežilo do puberty. Dřív byli lidi na smrt zvyklí od narození. Byla už při porodu očekávaná a všichni s ní žili tak nějak smíření.

Ty dveře se ale nepodobaly Tůmovic. Byly z mnohem staršího kusu dřeva, nelakované a klika byla – co moje oči ve tmě odhalily – skoro vyviklaná. Zdálo se, jako by dveře nedoléhaly, anebo dokonce – že byly otevřené!

Pronikavé vrznutí schodu našťestí nikoho nevyburcovalo. Stál jsem tam a bál se našlápnout na další schody. *No to tady budu takhle stát?* řekl jsem si nakonec a sebral odvalu. Ostatní schody – dřevěné a sešlapané jako děsivě staré stupínky do kostelních věží – skřípaly a vrzaly stejně. Radši jsem po nich bleskově seběhl a v místě, kde u našeho domu v mém čase bývala železná vrata, byla úplně jiná, dřevěná. Navíc s malými vrátky, teď přivřenými. Klika se nějak podivně hýbala, když jsem za ni bral.

Když jsem vyčouhl na ulici, oddechl jsem si. Fajn, tak jsem venku.

Popošel jsem několik kroků a přivřel oči. Zatajil dech. Takové ticho... svět zbavený hluku, přejíždění aut po asfaltu, houkání, vzdálených motorů, to byl svět, který mi lahodil. Namlouval jsem si

to, nebo tu byl vzduch tak řídký a voňavý, až mi to vlévalo serotonin do mozku? Napětí ve mně povolilo a já si volně vykračoval potemnělou ulicí.

Místo vietnamské prodejny za rohem byla – světe div se – prádelna. Okenice od ní byly zavřené. Stará drogerie s posprejovanou zdí zmizela a místo ní tam byla oprýskaná stěna zešedlého domu. Pod nohama jsem neměl asfalt, jen kočičí hlavy. Zdálo se mi, že tak nějak víc drží pohromadě. Chyběl obrubník. A v cestě mi nestála ani jediná dopravní značka, pouliční lampa nebo dokonce kontejner s plasty.

Pak jsem se zarazil ještě víc – zadní půlka ulice chyběla a místo ní – místo domů – byl svah porostlý stromy! A zrovna od těch stromů se ke mně blížila postava.

Kde je konec Františku Křížíkovi a jeho obloukovým lampám? Možná i jeho otec si ještě hraje s dřívky a umí sotva pár slov.

Jestli jsem se ocitl v nějaké šťastnější době, než ze které jsem o své vůli odešel, tak ta blížící se postava nebude voják nebo tajnej. Mužská postava to je. Zatím se na ní všechno černá, i vysoký klobouk, co má posazený na hlavě. Už trochu rozeznávám – nemá nikde zavěšenou šavli ani v ruce nenese pušku. Jde přímo proti mně. Mám utéct? Mám důstojně jít?

Najednou je pět metrů ode mě. Teď se ukáže, jestli jsem živý. Přesně to přece potřebuju zjistit, ne?

Jestli mě vidí, měl by se mi trochu vyhnout a pravděpodobně mě pozdravit. Snad to není nějaký rabiát nebo opilec a rovnou na mě nezaútočí?